

РЕШЕНИЕ

№ 141

гр. София, 05.01.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 69 състав, в публично заседание на 06.12.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Милена Славейкова

при участието на секретаря Грета Грозданова, като разгледа дело номер **10920** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145-178 АПК, вр. чл. 46, ал. 1 ЗЧРБ.

Образувано е по жалба на А. Х. А., ЛНЧ [ЕГН], гражданин на Сирия, [дата на раждане], чре адв. К. С. от САК, със съдебен адрес: [населено място], [улица], срещу Заповед рег. № 5364з-5439/26.10.2023 г. за налагане на ПАМ "Връщане до страна на произход Сирия", издадена от директора на Дирекция „Миграция“ - МВР.

В жалбата се твърди, че заповедта е незаконосъобразна поради съществено нарушение на административнопроизводствените правила, нарушение на материалния закон и в несъответствие с неговата цел. Жалбоподателят заявява, че органът незаконосъобразно не му е предоставил срок за доброволно изпълнение. Не била направена преценка на сигурността в държавата по произход, където е следвало да се изпълни заповедта, с оглед спазване принципа за забрана на връщане и/или съществуването на трета сигурна държава, където да се осъществи връщането. Сочи, че е ноторно известно, че Сирия не е сигурна страна, тъй като се намира в гражданска война, поради което връщането му в държавата по произход би засегнало негови законни права и интереси несъразмерно. Претендира за отмяна на заповедта.

Ответникът – директорът на Дирекция „Миграция“, чрез процесуален представител гл. юрк. В. Ч., счита жалбата за неоснователна и недоказана. Твърди, че непредоставянето на срок за доброволно напускане на страната е направено, за да се защити общественият ред в страната съгласно чл. 34, ал. 4 АПК. Моли съда да отхвърли жалбата като неоснователна.

Съдът, след като обсъди доводите на страните и представените по делото

доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

На 24.10.2022 г. жалбоподателят е подал молба за международна закрила в Република България и е регистриран в Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет като А. Х. А., [дата на раждане] в Сирия, гражданин на Сирия, ЛНЧ [ЕГН]. С Решение № 1361/23.01.2023 г. на председателя на ДАБ при МС, влязло в сила като необжалвано, е отказано предоставянето на статут на бежанец и на хуманитарен статут. Чужденецът е установен на територията на Федерална република Германия, вследствие на което на основание чл. 8, ал. 2 от Наредбата за отговорността и координацията на държавните органи, осъществяващи действия по административно сътрудничество при прилагането на Регламент Дъблин и Регламент Евродак, на 26.10.2023 г. е извършен трансфер от Федерална република Германия към Република България на сирийския гражданин, удостоверен с протокол за приемане-предаване от 26.10.2023 г.

С оглед на това, на основание чл. 44, ал. 1, вр. чл. 41, т. 4 ЗЧРБ директорът на Дирекция „Миграция“ е издал Заповед № 5364з-5439/26.10.2023 г., с която се налага принудителна административна мярка (ПАМ) „Връщане до страна на произход, страна на транзитно преминаване или трета страна“, която да се изпълни до страна на произход – Сирия спрямо А. Х. А.. Със Заповед № 5364з-5440/26.10.2023 г. чужденецът е настанен принудително в Специален дом за временно настаняване на чужденци към Дирекция „Миграция“ за срок до 6 месеца, докато бъде изпълнена наложената му ПАМ.

При така установените факти, съдът формира следните правни изводи:

Жалбата е подадена от лице с правен интерес, в законоустановения срок по чл. 46, ал. 1 ЗЧРБ.

Заповедта е издадена от компетентен орган съгласно чл. 44, ал. 1 ЗЧРБ, в предписаната от закона форма и съдържа предвидените в чл. 59, ал. 2 АПК реквизити, като мотивите ѝ следва да се считат за допълнени с тези по Предложение рег. № 5364р-27136 от 26.10.2023 г.

Съгласно чл. 41, т. 4, пр. 1 ЗЧРБ заповед за връщане се издава когато по отношение на чужденеца има влязло в сила решение за отказ, прекратяване или отнемане на международна закрила или убежище. В случая спрямо жалбоподателя се установява формалното наличие на тази предпоставка, доколкото безспорно е установено, че лицето е с отказан статут на бежанец или хуманитарен статут, като решението за отказа не е обжалвано и е влязло в сила. Въпреки това съдът приема, че оспорената ПАМ е издадена при неправилно приложение на закона и е несъответна на неговата цел.

Разпоредбата на чл.5 от Директива 2008/115/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 16 декември 2008 година относно общите стандарти и процедури, приложими в държавите-членки за връщане на незаконно пребиваващи граждани на трети страни (Директива 2008/115/ЕО или Директива за връщането) въвежда императивно задължение за държавите – членки при прилагането ѝ да спазват принципа на „забрана за връщане“.

Съгласно мотивите на Решение на СЕС от 11 март 2021 г. по Дело С-112/20: На първо място, по отношение на преследваната с член 5 от Директива 2008/115 цел следва да се отбележи, от една страна, че както се потвърждава от съображения 22 и 24 от тази директива, целта на този член е да се гарантира, че в рамките на установената с посочената директива процедура за връщане се спазват редица основни права, сред

които основните права на детето, закрепени в член 24 от Хартата. От това следва, че с оглед на преследваната с него цел член 5 не бива да се тълкува стеснително (вж. по аналогия решения от 14 февруари 2019 г., *Buivids*, C-345/17, EU:C:2019:122, т. 51 и от 26 март 2019 г., *SM* (Деца, поставени под кафала по алжирското право), C-129/18, EU:C:2019:248, т. 53).

Релевантно тълкуване е дадено и в Решение на СЕС от 27 април 2023 г. по дело C-528/11, според което тъй като член 5 от Директива 2008/115 задължава държавите членки надлежно да вземат предвид тези елементи при прилагането на тази директива, посоченият член 5 е достатъчно точен и безусловен, за да се счете, че има директен ефект. Следователно частноправен субект може да се позове на този член, а административните органи и съдилищата на държавите членки могат да го прилагат. Член 5, буква а) от Директива 2008/115 изисква висшият интерес на детето да се взема предвид на всички етапи на производството, т.е. вкл. преди да издаде решение за връщане (Решение на СЕС от 14 януари 2021 г. по Дело C-441/19).

В идентичен смисъл е тълкуването, дадено в Решение от 06.07.2023 г. по дело C-663/21, според което: От член 6, параграф 1 от Директива 2008/115 следва, че след като е установена незаконността на престоя, по отношение на всеки гражданин на трета държава — без да се засягат изключенията, предвидени в параграфи 2—5 от този член, и при стриктно спазване на изискванията по член 5 от тази директива — се издава решение за връщане, което трябва да определи в коя от посочените в член 3, точка 3 от Директива 2008/115 трети държави той трябва да бъде изведен (решение от 22 ноември 2022 г., *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid* (Извеждане — Медицински канабис), C-69/21, EU:C:2022:913, т. 53). От друга страна, държава членка не може да пристъпи към извеждане на незаконно пребиваващ гражданин на трета държава по силата на член 8 от Директива 2008/115, без преди това по отношение на този гражданин да е прието решение за връщане при спазване на установените от тази директива материални и процесуални гаранции (решение от 22 ноември 2022 г., *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid* (Извеждане — Медицински канабис), C-69/21, EU:C:2022:913, т. 54). Второ, член 5 от Директива 2008/115, който представлява общо правило, обвързващо държавите членки от момента на прилагането на тази директива, задължава компетентния национален орган да спазва на всички етапи от процедурата за връщане принципа на забраната за връщане, гарантиран като основно право в член 18 от Хартата, във връзка с член 33 от Женевската конвенция, както и в член 19, параграф 2 от Хартата. Това важи по-специално когато този орган възнамерява, след като изслуша заинтересованото лице, да приеме по отношение на него решение за връщане (вж. в този смисъл решение от 22 ноември 2022 г., *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid* (Извеждане — Медицински канабис), C-69/21, EU:C:2022:913, т. 55). При това положение член 5 от Директива 2008/115 не допуска спрямо гражданин на трета държава да бъде издадено решение за връщане, когато това решение посочва като държава на местоназначение държава, по отношение на която има сериозни и потвърдени основания да се смята, че в случай на изпълнение на посоченото решение този гражданин ще бъде изложен на реална опасност от отношение, което противоречи на член 18 или на член 19, параграф 2 от Хартата (решение от 22 ноември 2022 г., *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid* (Извеждане — Медицински канабис), C-69/21, EU:C:2022:913, т. 56). Именно такава е хипотезата, когато, както в случая по главното производство, компетентният орган предвижда връщането на гражданин на трета държава в

държавата му на произход, но вече е констатирал, че принципът на забрана за връщане не допуска това. С оглед на горното на втория въпрос следва да се отговори, че член 5 от Директива 2008/115 трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска спрямо гражданин на трета държава да се приема решение за връщане, когато е установено, че по силата на принципа на забрана за връщане извеждането на този гражданин към предвидената държава на местоназначение е изключено за неопределен срок.

Според решение на СЕС от 24 февруари 2021 г. по Дело С-673/19: От член 6, параграф 1 от Директива 2008/115 следва, че след като е установен незаконният характер на престоя, за всеки гражданин на трета страна трябва да има решение за връщане, без да се засягат изключенията, предвидени в параграфи 2—5 от посочения член, и при стриктно спазване на изискванията по член 5 от тази директива. Съгласно член 3, точка 3 от Директивата връщането се извършва в страната на произход на този гражданин или в страна на транзитно преминаване или в трета страна, в която посоченият гражданин решава доброволно да се върне и която е готова да го приеме на своя територия. Всъщност във всяко решение за връщане трябва се определи в коя от третите страни, посочени в член 3, точка 3 от Директива 2008/115, трябва да бъде отведен гражданинът на трета страна, негов адресат (вж. в този смисъл решение от 14 май 2020 г., Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dől-alföldi Regionális Igazgatóság (С-924/19 PPU и С-925/19 PPU, EU:С:2020:367, т. 115).

Съобразно легалното определение по чл.3, т.3 от Директива 2008/115 „връщане“ е процесът на връщане на гражданин на трета страна — при доброволно или принудително изпълнение на задължение за връщане — в:

— неговата страна на произход, или

— страна на транзитно преминаване в съответствие със споразумения на Общността или двустранни споразумения за обратно приемане или други договорености, или

— трета страна, в която гражданинът на трета страна доброволно решава да се върне и в която ще бъде приет.

В случая, с оспорената заповед е постановено мярката да се изпълни в страната на произход – Сирия, а мотивите за това са посочени в Предложение рег. № 5364p-27136 от 26.10.2023 г. – наличие на влязло в сила решение за отказ на международна закрила. От същия документ се установява, че органът е направил преценка на относимите обстоятелства съобразно чл.44, ал.2 от ЗЧРБ, а именно, че чуждият гражданин не попада в категорията „уязвими лица“, в Република България няма близки, роднини или каквато и да било социална среда, не притежава средства за издръжка, не разполага с валиден документ за задгранично пътуване, не се намира в производство по ЗУБ или в друго производство за придобиване на разрешение за пребиваване, нито са налице данни, че е изгубил връзката си в страната на произход.

Както се посочи, въпреки формалното изпълнение на предпоставката по чл.41, т.4 от ЗЧРБ, съдът приема, че постановеното изпълнение на наложената мярка в страната на произход на сирийския гражданин е в противоречие с принципа за „забрана на връщането“ по чл.5 от Директива 2008/115 и би довело до нарушение на абсолютната забрана по чл.3 от Европейската конвенция за правата на човека (ЕКПЧ). Тук е мястото да се посочи, че формалното изпълнение на предпоставките по националното законодателство не изключва възможността за установяване на нарушение на чл.3 от ЕКПЧ.

Държавата може да отговаря по чл.2 от ЕКПЧ за депортиране или екстрадиране на

лице в друга държава, когато има съществени основания да се счита, че това ще доведе до реална опасност за живота на лицето поради действия на държавни служители или частни лица, макар че на практика такива случаи обикновено се разглеждат по чл.3 (стр.257 от „Право на Европейската конвенция за правата на човека, изд. „Сиела“, 2015 г.).

Разпоредбата на чл.3 от ЕКПЧ урежда абсолютна забрана на изтезанията или нечовешкото или унижително отношение или наказание – норма, която не може да бъде дерогирана дори по време на война или друго извънредно положение. Замислена като бариера на най-сериозните форми на малтретиране, на практика „прагът“ на защита е снижен и обхваща определени форми на третиране със средна степен на тежест и други определени случаи на лошо отношение. Третирането в нарушение на чл.3 от ЕКПЧ не е разрешено при никакви обстоятелства, дори и заради най-висши мотиви, продиктувани от обществен интерес – напр. борба срещу тероризма или организираната престъпност. Не се допуска и връщане на лице в друга държава, за да се защити националната сигурност на изпращащата държава, когато връщането е свързано с реален риск от малтретиране в приемащата държава в противоречие с чл.3 от ЕКПЧ. Най-общо, страданието или унижението трябва във всички случаи да надвишава този неизбежен елемент на страдание или унижение, свързани с дадена форма на законно отношение или наказание.

С други думи – независимо, че според националното и съюзното законодателство установяването на незаконен престой е достатъчно основание за издаване на решение на връщане, задължително е дължима преценка дали същото не би довело до нарушение на чл.3 от ЕКПЧ или би било незаконосъобразно поради нарушение на принципа на „забрана за връщане“ по цл.5 от Директива 2008/115 (решения на СЕС по дела С-69/21 и С-663/21).

Според практиката на ЕКПЧ, за да попадне в обхвата на чл.3, малтретирането трябва да включва минимална степен на тежест. Прагът е относителен и зависи от всички обстоятелства по делото, като напр. естеството и контекста на отношението, начина и метода му на изпълнение, продължителността му, физическите или психически последици и в някои случаи – пола, възрастта и здравословното състояние на жертвата.

Отношението е унижително, ако предизвиква в жертвата чувство на страх, страдание и малоценност, които могат да го унижат или принизят, като демонстрира липса на зачитане или омаловажаване на човешкото му достойнство, или ако предизвиква чувства на страх, страдание и малоценност, които могат да пречупят психическата и физическа устойчивост на дадено лице. За разлика от нечовешкото отношение, при унижителното отношение акцентът е върху унижението и принизяването, а не върху физическото или психическо страдание, макар да е ясно, че двете понятия се припокриват.

За да представлява нечовешкото отношение противоречие с чл.3 от ЕКПЧ, малтретирането трябва да е свързано с минимална степен на тежест. То трябва да причинява или действително телесно увреждане, или интензивно физическо или психическо страдание, което трябва да излиза извън неизбежния елемент на страдание в резултат на определена форма на законно отношение или наказание.

Правото на държавата за откаже достъп на чужденец до територията си не е засегнато от Конвенцията. По същия начин, чужденци, допуснати до чужда територия, нямат право по Конвенцията да не бъдат екстрадирани или депортирани. Упражняването на

суверенното право на държавата да депортира чужденци не е в нарушение на чл.3 (стр.283-284 от „Право на Европейската конвенция за правата на човека, изд. „Сиела“, 2015 г.).

Екстрадирането и депортирането може да са в нарушение на чл.3 от ЕКПЧ в определени изключителни случаи. В знаковото дело *Soering* срещу Обединеното кралство Съдът забранява изпращането на лице в друга държава, където то ще е изложено на риск от изтезание или друго забранено малтретиране, т.е. екстрадиращата държава е предприела действия, чиято непосредствена последица е излагане на лице на забранено малтретиране. Предаващата държава не е пряко отговорна за действията на друга държава, а за това, че чрез процедурата по екстрадиране улеснява отричането на правата на жалбоподателя от другата държава и екстрадирането на лицето води до реален риск от нарушаване на някоя разпоредбата на Конвенцията, не само чл.3.

Отговорността на държавата е разширена до „опасност“ от нарушение с оглед на сериозността и непоправимостта на страданията, които жалбоподателят твърди, че рискува да претърпи. Подходът неизбежно включва оценка на условията в приемащата държава спрямо стандартите на Конвенцията, независимо дали държавата е страна по Конвенцията, или не. Наличието на действителен риск от малтретиране се преценя според това какво е знаела, или е трябвало да знае държавата към момента на връщането. Рискът от малтретиране трябва да е действителен, а не просто възможност. Необходимо е да се докаже, че жалбоподателят е в „особен риск“, като случаят му разкрива специални отличителни характеристики (стр.286-287 от „Право на Европейската конвенция за правата на човека, изд. „Сиела“, 2015 г.).

Показателно е делото *Sufi and Elmi* срещу Обединеното кралство, в което ЕСПЧ потвърждава позицията си, че *е възможно общата ситуация на насилие в мястото, където следва да бъде върнато лицето, да е с такъв интензитет, че връщането му там би било в нарушение на чл.3, без да е необходимо да се доказва, че то е в „особен риск“, но добавя, че това е така „само в най-крайните случаи“*. За да достигне до извод за нарушение на чл.3 по това дело Съдът е взел предвид *„безразборните бомбандировки и военни офанзиви, провеждани от всички страни в конфликта, неприемливия брой цивилни жертви, големия брой хора, разселени в града или извън него и непредсказуемия характер на широко разпространения конфликт“*.

В случая, съдът приема, че държавата на произход, в която е постановено изпълнението на наложената мярка, разкрива такава изключителност в сравнение с другите страни на произход, които не се намират в състояние на гражданска война и трайни въоръжени конфликти, за което съдът съобразява официални източници на информацията относно Сирия, посочени по-долу в изложението, в какъвто смисъл е практиката на ЕКПЧ за задължителна преценка на условията в приемащата държава.

Член 3 разрешава изпращане на лице в определена част от държавата, където то няма да е в риск от малтретиране, макар такъв риск да е налице навсякъде другаде в държавата. Това е отбелязано в решението по дело *Salah Sheekh* срещу Нидерландия, според което изложеното предполага изследване дали лицето може да пътува до въпросната област, да получи достъп до нея и да се установи там. Когато това не е изпълнено, връщането

му в държавата ще е в нарушение на чл.3, ако „има реална възможност да бъде преместено или да няма друг избор, освен да отиде в райони на държавата, където съществува реален риск от малтретиране (стр.291 от „Право на Европейската конвенция за правата на човека, изд. „Сиела“, 2015 г.). В настоящия случай, подобна преценка изобщо не е извършена от административния орган – както относно актуалната ситуация в страната на произход на лицето, която е релевантна съобразно цитираната практика на ЕСПЧ и при приложението на принципите по чл.5 от Директива 2008/115, така и относно възможността на лицето за пътува до конкретна област на Сирия, в която да получи достъп до нея и да се установи там.

Това е така, тъй като във всички случаи, при които властите разполагат с информация, че съществува реален риск от малтретиране в приемащата държава, те трябва да направят *надлежна оценка* на ситуацията и не трябва да извеждат лицето, освен ако са предприели достатъчно действия за преодоляване на риска. Отговорността на изпращащата държава може да бъде ангажирана и когато рискът е от малтретиране от частни групи или лица. За да бъде отговорна в тези случаи връщащата държава трябва да се докаже, че публичните органи в приемащата държава не биха могли да осигурят защита срещу въпросните частни лица (стр.292-294 от „Право на Европейската конвенция за правата на човека, изд. „Сиела“, 2015 г.).

На база актуална официална информация относно държавата на произход на жалбоподателя Сирия съдът приема, че при евентуалното му връщане в нея, той би бил изложен на реален риск от малтретиране, както и страна на държавни органи, така и от частни групи или лица, срещу които публичните органи не могат да осигурят защита в приемащата държава, което би довело до нарушение на чл.3 от ЕКПЧ от страна на изпращащата държава и нарушение на принципа за забрана за връщане по чл.5 от Директива 2008/115.

По данни от официалната интернет страница на Агенция на Европейския съюз за убежището - Информация за страна на произход – Ситуация със сигурността в Сирия, издание на EUAA (Агенция на Европейския съюз за убежището), завършено през м. октомври 2023 г.:

Раздел 1.5.5. Разселване и връщане: ВКБООН изчислява, че конфликтът в Сирия е прогонил около 5,2 милиона сирийски бежанци от страната до юни 2023 г. Към май 2023 г. общият брой на вътрешно разселените лица в Сирия е 6,8 милиона, което прави страната дом на най-големия брой вътрешно разселени лица в света. От тези 6,8 милиона 80% са били разселени за повече от пет години. През 2022 г. насилието и нестабилността остават основният двигател на разселването.

Между януари и май 2023 г. UNOCHA документира 137 612 движения на вътрешно разселени лица в Сирия със значителен пик (105 086 вътрешно разселени лица) през февруари поради земетресението. Според публикация от март 2023 г. близо 2,1 милиона вътрешно разселени лица живеят в места в северозападна и североизточна Сирия. Към април 2023 г. UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs - Служба на ООН за координация на хуманитарните въпроси) докладва за 2,9 милиона вътрешно разселени лица в северозападната част на Сирия, от които 1,9 милиона

живеят в лагери. Около 80 % от вътрешно разселените лица са жени и деца, около 85 % са живели в "пренаселени лагери и непланирани места с порутени и опасни заслони, които представляват риск за безопасността и защитата".

Според същия документ, като цяло изричното намерение на *вътрешно* разселените лица за връщане продължава да е слабо. Съобщава се, че правителството на С. не улеснява сигурното и достойно доброволно завръщане, презаселването или местната интеграция на вътрешно разселените лица. В някои случаи на вътрешно разселените лица е отказана възможността да се върнат у дома. В други вътрешно разселените лица са арестувани след завръщането си в контролирани от Правителството на Сирия райони.

Според раздел 2.9.1 на документа: Общо описание на губернията: Губернаторството Д. ез-Зор се намира в източна Сирия. Той има вътрешни граници с Х. на югозапад, Р. на северозапад и Х. на север, както и международна граница с И. на изток. Река Е. разделя провинцията на западна част (ал-Шамия) и източна част (ал-Д.). Административно Д. ез-Зор се състои от три области: Д. ез-Зор, ал-М. и ал-Букамал (А. К.). Столицата на провинцията е [населено място] ез-Зор. Доклад на UNOCHA от декември 2022 г. оценява населението на губернаторството на 1 096 528. Населението на губернатора е почти изцяло от араби сунити и демографската му структура е описана като силно базирана на племена.

Областта Д. ез-Зор е грубо разделена на две зони на контрол. Западната част – т.е. главно районите на запад от река Е. – се контролира от GoS и нейните ирански и руски съюзници. Тази зона включва големите градове Д. ез-Зор, ал-М. и ал-Букамал. Междувременно районите на изток от река Е. се контролират главно от кюрдските сили (SDF), въпреки че подкрепяните от GoS/И. милиции държаха няколко градове в източната част на Д. ез Зор.

Въз основа на тази официална информация относно страната на произход на чуждия гражданин съдът приема за достоверни обясненията му в о.с.з. на 06.12.2023 г., че произхожда от [населено място] ез-Зор, който е разделен на две воюващи зони от река Е., като на източния бряг са кюрдите, подпомагани от САЩ, а на западния – сирийци, подпомагани от И..

По-нататък се посочва в раздел 2.9.3 на документа: Последни тенденции в сигурността и въздействие върху цивилното население, че Генералният секретар на ООН в доклад от февруари 2023 г. описва ситуацията със сигурността в провинция Д. ез-Зор като "нестабилна", с продължаващи съобщения за целенасочени убийства. Те са извършени с помощта на огнестрелни оръжия и самоделни бомби, като в редица атаки с цивилни жертви или отвлечения на цивилни извършителите са неизвестни или не могат да бъдат потвърдени. Освен това губернаторството преживява взаимни удари между американските сили и сили на подкрепени от И. милиции, както и израелски въздушни бомбардировки.

ИДИЛ започнала редовни атаки в тази провинция. Тя продължава да провежда асиметрични атаки през референтния период, насочени към силите на GoS (Правителството на Сирия), членове на SDF и цивилни и използващи пустинята Badia за целите на ремобилизация и обучение. Инцидентите, насочени срещу цивилни, включват атаки срещу търсачи на трофели в

пустинята на западен Д. ез-Зор и срещу изпълнители и бизнесмени в петролната индустрия. Освен това групата бомбардира няколко обменни бюра в градовете ал-Зар и ал-Гурба, следвайки думите на техните собственици отказ да плати ислямски "закат" (данък) на групата. Сред нападнатите от ИДИЛ са членове на племето А. Сарая в контролираните от правителството части на северен Д. ез-Зор, включително бойци от NDF, пастири и събирачи на трюфели. През първата половина на 2023 г. броят на инцидентите нараснал значително през март и април, достигайки най-високото си ниво *от началото на 2018 г.* със среден месечен процент от 7,17 атаки. Други източници дори регистрират средни нива до 10,67 (NPA) или 11 атаки на месец (SOHR) за същия шестмесечен период. През отчетния период (1 август 2022 г. – 28 юли 2023 г.) е имало 1089 инцидента със сигурността, регистрирани от ACLED в провинция Д. ез-Зор, от които 588 са били кодирани като битки, 246 експлозии/дистанционно насилие и 255 инцидента на насилие срещу цивилни.

Губернаторството Д. ез-Зор стана свидетел на значителни разрушения през годините на конфликта, както в градски и селски райони. Приблизително 75 % от инфраструктурата на [населено място] ез-Зор е *повредена или унищожена*. Около 40 % от канализационната мрежа на града е повредена. Има и значителни разрушения на жилищни имоти.

Д. ез-Зор е едно от губернаторствата, където заразяването от противопехотни мини беше широко разпространено, включително по пътища, земеделска земя и частна собственост. Районите, контролирани преди от ИДИЛ, показват най-високи нива на замърсяване, тъй като отстъпващите сили на ИДИЛ оставиха големи количества импровизирани противопехотни мини. Карта, публикувана от SNHR въз основа на данни, събрани между март 2011 г. и април 2023 г., показва особено висока плътност на цивилни смъртни случаи от противопехотни мини в средната част на участъка на долината на Е., пресичаща провинцията. През първото тримесечие на 2023 г. NPA регистрира 127 смъртни случая от останки от войната в Д. ез-Зор, *повече отколкото във всяка друга провинция*.

Според UNOCHA към май 2022 г. е имало 153 814 вътрешно разселени лица в провинцията Д. ез-Зор. През 2022 г. е имало приблизително 1 000 движения на вътрешно разселени лица извън Д. ез-Зор и 1 000 движения на вътрешно разселени лица в провинцията, както и около 1 000 движения в провинцията. През първите пет месеца на 2023 г. има 22 записани движения на вътрешно разселени лица извън Д. ез-Зор и нито едно движение в или в рамките на провинцията. Не беше намерена информация за причините за движенията на разселване .

Що се отнася до връщанията, през 2022 г. UNOCHA не регистрира спонтанни движения на завърнали се вътрешно разселени лица от Д. ез-Зор към други провинции и около 7 000 движения на вътрешно разселени лица, завърнали се от други провинции в Д. ез-Зор, както и около 5 000 движения в рамките на Д. ез-Зор. През първите пет месеца на 2023 г. UNOCHA регистрира 83 спонтанни движения на завърнали се вътрешно разселени лица от други провинции в Д. ез-Зор, като повечето от тях (74) се случиха през март, и 11 движения на завърнали се вътрешно разселени лица (всички през май) от Д.

ез-Зор до други губернаторства. Няма регистрирани движения на завърнали се в провинцията.

Както отбелязва USDOS, SDF и Сирийският демократичен съвет (SDC) "като цяло са улеснили безопасното и доброволно връщане на *вътрешно разселените лица*" в Д. ез-Зор. Междувременно UNCOI съобщава, че от първата половина на 2022 г. SAA, включително Четвърта дивизия, продължава да конфискува частни имоти на предполагаеми опоненти на GoS в провинцията, като по този начин им пречи да се завърнат, въпреки че не може да бъде намерена по-нова информация в това отношение.

По-нови данни за предизвиканото от конфликт разселване и спонтанно завръщане от UNOCHA не бяха налични към момента на писане на този доклад. Доклади на Съвета за сигурност на ООН, обхващащи първите пет месеца на 2023 г., не съдържат никаква допълнителна информация за разселване от или завръщане в провинция Д. ез-Зор. Не може да бъде намерена допълнителна информация за предизвикано от конфликт разселване или завръщане за 2023 г. в рамките на ограниченията на изследванията.

Съдът приема, че наличната информация за връщания в страната на произход касае единствено *вътрешно* разселените лица, т.е. тези, които осъществяват движение между отделни провинции на Сирия по различни социални и икономически причини, без да са напускали нейните граници. Жалбоподателят не попада сред тези лица и по вече изложените съображения, свързани с актуалната ситуация в Сирия, съдът приема, че евентуално негово връщане в изпълнение на процесната мярка би било в нарушение на чл.3 от ЕКПЧ и на принципа за забрана за връщане по чл.5 от Директива 2008/115. Аналогично на цитираното дело *Sufi and Elmi* срещу Обединеното кралство, *общата ситуация на насилие в мястото, където следва да бъде върнато лицето, е с такъв интензитет, че връщането му там би било в нарушение на чл.3, без да е необходимо да се доказва, че то е в „особен риск“*. Цитираните официални данни относно броя на военните атаки и офанзиви както от страна на правителствените сили, така и от частни организации (реално от всички страни във въоръжения конфликт), броят на цивилните жертви, големият брой вътрешно разселени лица и *непредсказуемият характер на продължаващия от 2011 г. конфликт, вкл. последиците от него за инфраструктурата и жизнено важни услуги (здравеопазване), могат да бъдат определени като изключително високо ниво на общо насилие, при което и единствено поради връщането си в този регион лицето би било подложено на малтретиране в нарушение на чл.3 от ЕКПЧ, без да е необходимо да се доказва, че то е в „особен риск“*.

Идентични са данните в Доклад Основни човешки права, сигурност и социално-икономическо развитие – страна на произход Сирия, издаден на 06 декември 2023 г., относно референтен период 01.08.2023 г. – 30.11.2023 г., от EUAA, свободно достъпен на COI Portal:

Конфронтациите през октомври отбелязаха *най-значимата ескалация* на военните действия от четири години, според председателя на Независимата международна анкетна комисия за Сирийската арабска република (UNCOI). До края на октомври повече от 70 души бяха убити и 349 ранени в резултат на

военните действия в северозападна Сирия. Военните действия също доведоха до разселването на около 120 000 души и щети на инфраструктурата и услугите.

От август 2023 г. сблъсъци между SDF (Сирийски демократични сили) и арабски племенни бойци – членове на Военния съвет на Д. ез-Зор, избухнаха в провинция Д. ез-Зор, след като SDF задържаха командира и някои членове на Военния съвет. Въпреки посредничеството на официални лица от САЩ, сблъсъците продължиха през септември в източната част на Д. ез-Зор, когато племенните сили атакуваха позиции на SDF. Между края на август и средата на септември боевете доведоха до разселването на около 6 500 семейства и общо 96 убити и 106 ранени души, според към местните източници. Броят на гражданските жертви не е уточнен. На 27 септември, на брифинг до Съвета за сигурност на ООН, директорът по операциите и застъпничеството на Службата на ООН за координация на хуманитарните въпроси (UNOCHA) заяви, че 23 цивилни са били убити и много други ранени в края на август в боевете в провинция Д. ез-Зор, докато десетки хиляди са били разселени в резултат на това. На 25 септември водоснабдителната станция Нкап беше повредена в резултат на военните действия, оставяйки на изток 17 000 хора без достъп до безопасна питейна вода. Въпреки че SDF възстановиха контрола върху своите територия в Д. ез-Зор се съобщава, че атаките на арабски племенни групи срещу нейните позиции продължават през октомври, което води до жертви сред бойци и цивилни. Спорадични атаки от племена групи срещу SDF също бяха докладвани през ноември.

Въпреки че способностите на Ислямска държава в И. и Л. (ISIL) в Сирия са оценени от Министерството на отбраната на САЩ (USDOD) като отслабени през отчетния период, групировката предприема атаки срещу силите за сигурност главно в Д. ез-Зор, Р. и централния пустинен регион в провинция Х.. Атаките на ИДИЛ водят понякога до граждански жертви. През ноември 2023 г. атака, приписвана на ISIL, уби най-малко 34 войници на GoS и членове на NDF в пустинния район на al-Rasafah, разположен между губернаторствата Raqqah, Х. и Deir Ez-Zor. Атаки на ИДИЛ понякога водят до граждански жертви.

След избухването на конфликта И.-Х. през октомври 2023 г., подкрепяни от И. въоръжени групировки атакуваха силите на САЩ в Сирия, предизвиквайки ответни удари на САЩ. Базите на САЩ в Сирия бяха атакувани най-малко 22 пъти от удари с дроне , импровизирани ракети и минометни снаряди. Повечето атаки бяха в провинциите Д. ез Зор и Х., както и на базата ал-Т. близо до границата с И. и Й..

Според набора от данни на проекта за местоположение и данни за въоръжени конфликти (ACLEDA), между 1 август 2023 г. и 30 ноември 2023 г. в Сирия са регистрирани 4 381 инцидента със сигурността: 1 099 са кодирани като битки, 2 576 като експлозии/дистанционно насилие и 706 като насилие срещу граждански. Повечето инциденти със сигурността са регистрирани от ACLEDA в провинциите А. (1 077), Идлиб (1 030) и Д. Ез Зор (742). Най-ниските цифри на инциденти със сигурността са регистрирани в провинциите Т. (5), Д. (10) и К..

Според Сирийската мрежа за правата на човека (SNHR), за периода от 1 август до 30 ноември 2023 г. в Сирия са регистрирани 385 жертви на граждански. Повечето граждански смъртни случаи, регистрирани от SNHR през този период,

са в губернаторството Идлиб (84), следвано от провинциите Д. Ез Зор (70), Дар'а (70) и провинциите Х. (60) (вижте Фигура 3). Струва си да се отбележи, че за месец август 2023 г. SNHR включи в общия си брой цивилни смъртни случаи смъртта на 15 цивилни, които се удавиха по миграционни пътища към Европа.

Докладвайки за периода от 1 януари до 30 юни 2023 г., UNCOI описва случаи на завърнали се от чужбина в райони на GoS, които са били или *изнудвани, арестувани, задържани, наборни, изтезавани или насилствено изчезнали*. Източникът описва допълнително случай, при който един завърнал се е арестуван и измъчван, за да получи признание заради доклад от службите за сигурност, обвиняващ го в престъпления, извършени, докато е бил в чужбина. В други случаи сирийски завърнали се от Ливан е трябвало да плащат подкупи от няколкостотин долара на Четвърта дивизия на Сирийската арабска армия (SAA) или на контрабандисти, за да не бъдат предадени на службите за сигурност или в затвора. *Тези, които са платили подкупите, са освободени, докато други са задържани, призовани на военна служба или насилствено изчезнали*. Изложеното е в потвърждение на думите на жалбоподателя, че при евентуално негово връщане в страната на произход, същият би бил принуден да участва във въоръжените конфликти, което освен, че е против неговата воля, е и изцяло нехуманно.

По-нататък, в същия документ си посочва, че на 16 ноември 2023 г. GoS обнародва Законодателен указ № 36 от 2023 г., предоставящ обща амнистия за престъпления, извършени преди датата на указа. По отношение на военния персонал указът предвижда амнистия за престъпленията на вътрешно и външно дезертиране, но не обхваща престъпления, наказуеми със смърт съгласно Военнонаказателния кодекс: бягство при врага (член 102), водене на заговор и дезертиране при врага (член 103), вдигане на оръжие срещу Сирия (член 154), държавна измяна и работа с врага в мирно време (член 155), сътрудничество с врага по време на война (член 156), неуведомяване за известни престъпления (член 157), шпионаж за врага (чл. 158-159), вербуване за врага (чл. 160). Информация за прилагането на практика на амнистията не може да бъде намерена.

Според цитирания Доклад Основни човешки права, сигурност и социално-икономическо развитие – страна на произход Сирия, издаден от EUAA на 06 декември 2023 г., относно референтен период 01.08.2023 г. – 30.11.2023 г.: През референтния период имаше ограничени съобщения за арестуване на мъже от силите на правителството с цел отбиване на задължителна и резервна военна служба. Според източници от GoS, цитирани от сирийския информационен бюлетин North-Press Agency (NPA), през ноември военната полиция е арестувала 850 души, издирвани за военна и резервна служба в провинция А., докато неуточнен брой лица, *укриващи се от набор*, са арестувани и в провинции Х. и Х.. Същият източник отбелязва, че от контролираните от него райони в градовете Х. и К., правителството също се опитва да набира наборници от райони извън неговия контрол.

При тези официални данни е напълно обоснован страха на чуждия гражданин от реална опасност от въвличането му във въоръжените конфликти, или от арестуване с цел отбиване на военна служба или от попадане под ударите на

закона. Във всички случаи се касае за унижително отношение, което обосновано може да предизвика в жертвата чувство на страх, страдание и малоценност, способни да го унижат или принизят или да пречупят психическата и физическата му устойчивост, както и реална възможност лицето да претърпи физическото или психическо страдание – третиране, което е в нарушение на чл.3 от ЕКПЧ.

Пак по информация на ЕУАА, свободно достъпна на COI Portal - Сирия – Ситуация със сигурността и заплахи за цивилното население, издание на полски език от 30.10.2023 г.: В момента в Сирия се водят няколко паралелни въоръжени конфликта. От международен характер са:

- между коалицията под егидата на САЩ срещу Ислямска държава (ИДИЛ);
- между Сирия и Турция, която се намесва в северните части на страната, воювайки срещу части на сирийската армия, бойци на Ислямска държава (ИДИЛ) и кюрдски въоръжени групировки и контролирайки с помощта на антиправителствени групи въоръжена част от територията на Северна Сирия;
- между Сирия и И., който извършва въздушни удари по цели в Сирия, свързани с И.;
- между Турция и кюрдските отряди за народна самоотбрана Защитни единици, Yekoneyn Parastina Gel, YPG).

От вътрешен характер са:

- между сирийските войски и следните антиправителствени милиции:
- Hay'at Tahrir al-Sham (Hay'at Tahrir al-Sham - HTS, преди: al-Nusra Front) - сунитска ислямистка политическа и военствена група, действаща главно в сирийския регион Голям Идлиб, който освен в провинция Идлиб, включва западната част на провинция А., планината Л. и равнината ал-Гхаб в северозападната част на провинция Х.. HTS се превърна от бивша транснационална група салафитски джихадисти в по-локална група сирийски ислямисти, които понякога атакуват и се сблъскват с други радикални ислямистки групи като ИДИЛ и свързаната с Ал К. Hurras-al-Din.
- Сирийска национална армия (SNA, бивша Свободна сирийска армия) – бунтовническа формация, подкрепяна от Турция, създадена през 2011 г. от офицери от сирийската армия за борба с режима.
- Сирийски демократични сили (SDF) - кюрдски войски, разположени в североизточна Сирия, подкрепяни от САЩ, действащи чрез местната автономна администрация в Северна и Източна Сирия (AANES).
- Ислямска държава в И. и Л. – ISIL. В момента Ислямска държава не контролира никакви територии в Сирия, но има свой център за обучение на юг от Е. и има силна база, особено в източната част на провинция Д. ез Зор. Експертите смятат, че в Сирия и И. има 1000-10 000 активни бойци на ИДИЛ. Организацията извършва селективни убийства, атаки, между другото: представители на самопровъзгласилата се кюрдска автономия. Бойци на ИДИЛ също проникват в южната част на страната (напр. С.) и в южната част на провинция Х. и Х.. Има ги и в районите на Д., Дараа, Х. и Р.. През тази година (до 21 юли 2023 г.) Ислямска държава е извършила над 230 военни операции, повечето от които в провинциите Д. ез Зор, Х. и Р., довели до смъртта на над 420 души, включително 173 цивилни.

В момента сирийският режим контролира по-голямата част от територията на

страната, но някои региони, особено на северозапад и североизток, остават извън обсега му. Сферите на влияние са се променили съвсем леко от началото на 2020г.

Значителна част от северната провинция А. е извън контрола на централните власти, доминирана от протурски (и подкрепяни от Турция) въоръжени групи, които са част от Сирийската национална армия - SNA. Те също контролират някои области на северно от провинциите Х. и Р.. На свой ред по-голямата част от териториите на провинциите Х. и Р. и части от провинциите А. и Д. ез-Зор остават под контрола на кюрдските сили (SDF, включително YPG), които създадоха там автономна кюрдска администрация Р., не са признати от централните власти.

През 2022 г. Г. П., специалният пратеник на ООН за Сирия, твърди, че „Сирия е в състояние на горещ конфликт, който не е замразен“. Той цитира постоянни въздушни удари, ракетен обстрел и военна активност от И., Турция, Русия и САЩ. Той също предупреди, че Тероризмът представлява "сериозна заплаха" и нарасналото глобално напрежение може да "допълнително засили" конфликта.

През 2023 г. в Сирия продължават въздушните атаки (самолети или дронове), минометен/ракетен/артилерийски огън и използването на дистанционни експлозиви и противопехотни мини от различни неидентифицирани въоръжени групи, Ислямска държава, неидентифицирани въоръжени групи, HTS и сирийските въоръжени сили.

Що се отнася до мащаба на гореспоменатото атаките през 2023 г., в периода от 1 януари 2023 г. до 21 юли 2023 г., те бяха над 4000, повечето от тях в провинциите А., Идлиб, Д. ез Зор, Х.. Там загинаха около 2,6 хиляди души.

Съобразявайки визираните официални данни според критериите на цитираното дело Sufi and Elmi срещу Обединеното кралство съдът приема, че въоръжените конфликти на територията на Сирия са достигнали до такова ниво, че цивилно лице, върнато на територията на страната, би било изложено на реална опасност от третиране в нарушение на чл.3 от ЕКПЧ и в противоречие със забраната за връщане по чл.5 от Директива 2008/115.

Според раздел „Въздействието на конфликта върху положението на населението“ на цитирания документ: Според Комисията на ООН по правата на човека през последните десет години *средно 84 цивилни са загивали всеки ден* в пряка връзка с войната в Сирия. Смята се, че приблизително 306 887 цивилни са били убити от началото на въоръжения конфликт в страната до 2022 г. Оценките на Комисията по правата на човека на ООН за убитите цивилни в Сирия между 1 март 2011 г. и 31 март 2021 г. показват, че повече от половината от тези смъртни случаи, или 163 537, никога не са били документирани.

Според ACLED през 2022 г. в Сирия 1291 цивилни са загинали при инциденти, свързани с въоръжени операции, от които 333 в провинция Д., 198 в А., 185 в Х., 143 в Д. ез-Зор, 120 в Идлиб, 110 в Регион Д., 66 в Р., 63 в Х., 32 в Х., 21 в С.. Най-малко засегнати от насилие са: провинция Л. - 8 жертви, Д. (град) - 8 жертви, Т. - 2 предложения и К. – 1. От своя страна в периода от 1 януари 2023 г. до 21 юли 2023 г. са убити над 770 цивилни, повечето от които в провинциите Х., Д. ез Зор, Х., А., Д.. Най-малко цивилни смъртни случаи са

регистрирани в провинциите К., Д. и Т.. Най-честите извършители на атаки са неидентифицирани въоръжени групи и Ислямска държава. Що се отнася до естеството на инцидентите, това са директни атаки, включващи използване на дистанционни експлозиви и артилерийски огън.

Цивилното население страда главно от различни форми на атаки, извършвани от множество участници в конфликта, а също така до голяма степен от поставени или останали от предишни атаки мини и експлозивни снаряди. Експлозии на мини и невзривени боеприпаси са възникнали в различни части на страната от януари 2023 г., като повечето случаи са в провинциите *Д. ез Зор*, Х., Х., Д. (село) и други.

Правителствените сили извършват множество артилерийски обстрели около Идлиб и А., убивайки цивилни. По данни на ООН целите на атаките не винаги са били военни обекти. *Hajjat Tahrir al-Sham (HTS)* и съюзническите групи участват в размяна на огън с правителствените сили в южен Идлиб, района на А., Х. и Л.. Правителствените сили многократно обстрелваха градове и села, главно на юг от магистрала М4 в южен Идлиб и в райони около западно А.. Повечето от цивилните, които бяха убити или ранени, бяха членове на семейства, които преди това са били разселени и след това върнати в домовете си в села близо до фронтовата линия, поради трудни условия и невъзможност за препитание в бежански лагери.

От януари 2023 г. Комисията на ООН е разследвала 15 инцидента - 10 в Идлиб и 5 в западно А. - довели до 89 цивилни жертви (включително най-малко 21 деца и 10 жени), от които 16 са убити (включително 4 жени и 2 деца), а цивилни жертви бяха документирани при няколко други инцидента.

Най-много случаи на атаки срещу цивилни от незаконни и неидентифицирани въоръжени групи от януари 2023 г. насам са извършени в провинция Дараа (102 инцидента), *Д. ез Зор* (70), А. (55). Естеството на тези атаки е различно, най-често те са на отделни хора, убийства, отвличания с цел изнудване за пари, грабежи, убийства, свързани с трафик на наркотици, междусъседски конфликти, но също и убийства поради сътрудничество със сирийските сили за сигурност, например в Я., Д., неидентифициран извършител застреля млад мъж, като го обвинява в сътрудничество с режима.

От януари 2023 г. голям брой инциденти са причинени от мини и ракети от по-ранни фази на конфликта, но също и от настоящия период. Най-много инциденти от този тип са регистрирани в *Д. ез Зор* (85 жертви) и А. (24 жертви). Жертвите на мини и поставени експлозиви често са били деца случайни хора.

Известни са и случаи на конфискация на къщи, например на 27 май 2023 г. членове на Х. конфискуваха 4 къщи в Ал У., *Д. ез-Зор*. Нещо повече, на 21 март 2023 г. в същата провинция *Д. ез Зор* беше обстреляно училището, в което се бяха укрили разселени лица, унищожавайки само имущество. Други регистрирани случаи също споменават грабежи, например кражба на пари, храна, маслинови дървета или гориво.

През 2022 г. **над 90% от населението на Сирия е живяло под прага на бедността**. Смята се, че около 14,6 милиона сирийци (от общо население от 21,7 милиона) се нуждаят от хуманитарна помощ, а около 12 милиона души изпитват сериозна продоволствена несигурност. Милиони цивилни все още

живеят в палатки и имат ограничен достъп до медицински грижи, храна и питейна вода. УНИЦЕФ изчислява, че почти половината от населението на Сирия няма достъп до питейна вода и е принудено да използва ненадеждни и замърсени водоизточници (например замърсени с канализацията води на Е.), което допринася за разпространението на *холера*.

В началото на февруари 2023 г. Северозападна Сирия беше ударена от силно земетресение. Провинция А. беше особено засегната. ОСНА регистрира над 103 000 нови разселвания в северозападната част на страната поради разрушаване на къщи и инфраструктура. ОСНА изчислява, че след 12 години конфликт и Заради земетресението само в северозападната част на Сирия най-малко 4,1 милиона души се нуждаят от хуманитарна помощ.

В контекста на продължаващата война извънзаконовите екзекуции са нещо обичайно в Сирия. Има много висок риск от отвлечане в цялата страна. Отвлеченията може да са с цел финансова или политическа изгода и могат да бъдат мотивирани от престъпност или тероризъм. Отвлечат се и деца. Някои от заложниците са убити.

Годините на конфликт доведоха до увеличаване на престъпността в повечето райони на Сирия. Изнудването на контролно-пропускателните пунктове (както от бунтовническите, така и от правителствените сили), бруталните грабежи, кражбите на автомобили и отвлеченията са често срещани. Освен това в Сирия процъфтява контрабандата и търговията с оръжия и наркотици. Има нападения, кражби и изнудване. Въоръжени екстремисти на мотоциклети убиха 68 души, включително 61 цивилни и 7 войници, в отдалечени места в пустинята около ал-С., източно от Х.. Други подобни атаки, приписвани на ИДИЛ, през първата половина на февруари убиха още 22 души. Между февруари и април бяха извършени повече от 10 атаки между северния и югозападния Д. ез-Зор, източния Т. (Х.) и селския С. (Х.).

*Сирийските граждани, стига да не се противопоставят на режима на Б. А. и да не са заподозрени от силите за сигурност в подкрепа на бунтовниците, могат да се чувстват сигурни в Д. и околностите, провинциите Л. и Т., както и в градовете Х. и Х.. Все пак трябва да се помни, че в някои райони са извършени много интензивни военни действия и те са напълно унищожени, което прави **невъзможно разселването**. Това се отнася предимно за множество райони, разположени в покрайнините на Д. (главно на север, североизток и юг от града), както и редица райони в [населено място].*

Хуманитарната ситуация в Сирия е изключително тежка. Половината от населението на страната, което наброяваше 23 милиона преди избухването на войната, беше принудено да мигрира вътрешно или да избяга в чужбина, главно в съседните Ливан, Турция и Й., И. или Египет. Намалването на интензивността на войната позволи някои от тях да решат да се върнат в родното си място. Това обаче не са значителни числа. ВКБООН оценява броя на върнатите през 2022 г. приблизително на 102 000. Преместване на населението се извършва в цялата страна. Вътрешно разселени лица все още има във всички провинции на Сирия.

В Сирия все още има 6,8 милиона вътрешно разселени хора, 2 милиона от които живеят в неофициални лагери и импровизирани условия. Районът на

Северозападна Сирия остава най-проблематичен в хуманитарен контекст. Ситуацията със сигурността е нестабилна и съществуващите бази там са критично пренаселени. В региона има приблизително 2,8 милиона души разселени хора, 1,7 от които живеят в 1414 лагера, по-голямата част от които са импровизирани и не осигуряват достъп до основни услуги като образование, здравеопазване, вода с добро качество и канализация. Около 800 хиляди разселените хора в региона живеят на палатки без подходящи такива противопожарна защита или срещу трудни атмосферни условия.

В момента все още има над 5,424 милиона сирийци в изгнание, включително над 3,5 милиона в Турция, 814 хиляди – в Ливан 661 хил – в Й. 260 хил – в И. и 145 хил - в Египет. Всички съседни страни приемат сирийски бежанци, но те третират престоя си като временен и често се борят с инфраструктурата и битови проблеми. Само 5% от бежанците в страните от региона живеят в бежански лагери. Това обаче не означава по-добра интеграция и стабилизация. Повече от 70% от сирийските бежанци в региона живеят в бедност, с ограничен достъп до основни социални услуги, образование и възможности за работа.

Резюме: От 2011 г. в Сирия се води гражданска война. В момента военните действия се провеждат в малък мащаб и са по-скоро инцидентни. Броят на цивилните жертви на конфликта е намалял значително в сравнение с преди няколко години, но остава на високо ниво. През 2022 г. ACLED регистрира 1291 цивилни жертви, а в периода до 21 юли 2023 г. приблизително 770. Най-много цивилни жертви през 2023 г. има в провинциите Х., Д. аз Зор, Х., А., Дараа, а най-малко в провинциите К., Д. и Т.. В страната все още има 6,8 милиона вътрешно разселени хора. Има почти 5,5 милиона сирийци извън страната (главно в други страни от региона).

Независимо, че данните за актуалната ситуация в страната на произход на жалбоподателя сочат на по-слаб мащаб на военните действия и намалял брой на цивилните жертви, съдът намира, че информацията за интензитета на военните конфликти, реалната опасност цивилно лице да бъде жертва както на правителствени сили, така и на неправителствени участници с тях, изключително тежката хуманитарна ситуация в Сирия, вкл. разрушена инфраструктура и затруднен достъп до елементарни услуги като здравеопазване, вода с добро качество и канализация, са достатъчни в своята съвкупност да обосноват извод, че евентуално връщане на чуждия гражданин в страната му на произход, би довело до нарушение на чл.3 от ЕКПЧ от страна на изпращащата държава и до нарушение на принципа за забрана за връщане по чл.5 от Директива 2008/115. Още повече, че административният орган не е направил необходима преценка не само на данните за актуалната ситуация в страната на произход на жалбоподателя, но е на евентуални възможности за вътрешно разселване според цитираните от ЕКПЧ критерии - дали лицето може да пътува до въпросната област, да получи достъп до нея и да се установи там.

Изложеното е основание за съда да приеме, че оспорената заповед е незаконосъобразна от материална страна, поради което и на основание чл.172, ал.2 от АПК същата следва да бъде отменена.

При този изход на спора жалбоподателят има право на разноски, но тъй като

не е заявил искане в тази насока, разноси не се присъждат.
Предвид изхода на спора ответникът следва да бъде осъден да заплати разносните по настоящото съдебно производство, представляващи възнаграждение за преводач в размер на 70 лв., на основание чл. 143, ал. 1 от АПК, по сметка на АССГ, които са изплатени от бюджета на съда.
Водим от горното и на основание чл. 46, ал. 1 ЗЧРБ, вр. чл. 172, ал. 2 АПК, съдът

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ по жалба на А. Х. А., ЛНЧ [ЕГН], гражданин на Сирия, [дата на раждане] , чрез адв. К. С. от САК, със съдебен адрес: [населено място], [улица], Заповед за налагане на ПАМ "Връщане до страна на произход Сирия" рег. № 5364з-5439/26.10.2023 г. на директора на Дирекция „Миграция“ - МВР.
ОСЪЖДА Дирекция „Миграция“ – МВР да заплати по сметка на Административен съд - София град сумата от 70 лева за превод.
Решението може да бъде обжалвано пред Върховния административен съд в 14 – дневен срок от съобщението до страните за постановяването му.

СЪДИЯ: